Novembre 2020

CASAL DE GENT GRAN DEL BAIX GUINARDÓ

BUTLLETÍ MENSUAL

El Casal a casa

SALUT

- Gimnàstica per gent gran.
- Bons hàbits emocionals per gestionar la inquietud.
- Fomentar l'autonomia emocional.
- La grip.
- Les edats de la vida.
- Panallets.
- Castanyes.
- Moniatos.

CULTURA

- Conferències Online de l'Aula d'Extensió Universitària.
- Disponibles al Facebook del Casal i a la web.
- Consulta tota la programació.

XARXES

- **Canal Youtube Gran Gent en Xarxa Horta-Guinardó.**
  Nous videos!

- **Facebook**
- **Instagram**
- **Web**

AULES D'EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA BAIX GUINARDÓ

15 D'OCTUBRE

BEETHOVEN, UN RETRAT MUSICAL (250 ANYS DEL SEU NAIXEMENT). A CÀRREC DE JOAN VIVES, DIVULGADOR MUSICAL I PROFESSOR D'HISTÒRIA DE LA MÚSICA

22 D'OCTUBRE

TOTS CONTRA GALILEU. A CÀRREC DE DIEGO SOLÀ, DOCTOR EN HISTÒRIA MODERNA PER LA UAB

29 D'OCTUBRE

CARAL SUPE, LA PRIMERA CIVILITZACIÓ D'AMÈRICA. A CÀRREC DE FRANCESÇ BAILÓN, GEOGRAF I ANTROPÒLEG PER LA UB

5 DE NOVEMBRE

MOÇANBIC, L'AFRICA INÈDITA. A CÀRREC DE JORDI LLORENS I ESTAPÉ, FOTÒGRAF I REPORTERO DE VIATJES

12 DE NOVEMBRE

FREUD: VIDA I OBRA. A CÀRREC DE MERCÈ COLLELL, PSICÒLOGA CLÍNICA

19 DE NOVEMBRE

MÚSICA I VIDA, A CÀRREC DE VALERI CABÓS, MÚSIC I PROFESSOR DE MÚSICA CLÀSSICA

26 DE NOVEMBRE

LEONARDO DA VINCI I LA MÚSICA. A CÀRREC DE PERE ANDREU JARIOD, PERIODISTA MUSICAL I PROFESSOR A LA URL

3 DE DESEMBRE

"SALVAT PAPASEÏT" POESIA I VIDA ESTRONCADES PREMATURAMENT. A CÀRREC DE JOAN TRES ARNAL, PSICÒLEG I DOCTOR EN FILOLOGIA CATALANA

10 DE DESEMBRE

SVALVARD, AL NORT DEL CERCLE POLAR ÀRTIC. A CÀRREC DE JORDI CAMINS, LLICENCIAT EN DRET, TÈCNIC INESE I ALPINISTA

LA VEU DELS SOCIS

Si esteu interessats en participar en aquesta secció del butlletí amb els vostres textos, articles, poesies, etc... podeu enviar-los a la direcció de correu electrònica infobaixguinardo@gmail.com

LA CASTANYADA

El poble diu: "Un mort crida un altre mort".

La dita ens ve de molt antic quan els morts feien por. Sí, era així. Ja que el contagi era desconegut per ells. En plena COVID-19, ho vivim de la vora o per les notícies. Ara ja som sabedors del perquè.

La nit en que octubre dóna pas a novembre, és la nit en que recordem els morts. Aquesta nit a casa nostra ho fem menjant castanyes i panellets, regats amb Ratafia.

Nous costums vinguts de l'altra banda de l'Atlàntic van arrelant amb força. Tot canvia. Els panellets i les castanyes conviuen amb el truc o tracte de la nit de Haloween.

Remenant les pàgines de paper de Bíblia del llibre de Joan Amades: "Folklore de Catalunya: Costums i creences", hi he trobat una munió de informació sobre la mort. N'he triat uns quants paràgrafs:

El panet de la mort: A Menorca, era costum que el dia dels difunts es mengés un pa en forma de cos amortallat anomenat "panet de la mort".

Els Sants Sagraments: Quan la persona estava molt malalta, és a dir a les portes de la mort, la dita popular deia: "Ni a combregar hi serà a temps".

Fa més de cent anys les campanes de les esglésies feien un so planyívol, que comunicava el pas dels Sants Sagraments. Els veïns capcots s'afegien al seguici del dol, mentre cantaven la cançó de combregar:

Novembre 2020

Abans de combregar una estona pensarem: "Qui és aquest bon Déu, que dintre de poc rebrem" i acabava amb l'estrofa: "Diem un Avemaria tots amb el cor contrit, diem un Avemaria, alabat sigui Jesucrist".

A Mallorca, al pas del viàtic es deien aquests mots: "Home valent fes testament que quan voldràs ja no podràs".

L'amortallament, rebut al combregar i havent traspassat el malalt, el pas següent era cobrir el cos del difunt amb el drap d'amortallar per passar l'eternitat. Aquest llenç era d'una gran importància. El confeccionaven les dones i formava part del seu aixovar de núvia.

A Pedra, Mallorca, s'hi cantava la cançó de la mala vídua: "Pregunto a la cosidora si l'havia ben cosit, amb una agulla saquera i una embasta de mig dit."

A Barcelona, quan hi havia un mort en una casa, era costum posar cortines negres al balcó. Per pocs diners la Casa de la Caritat guarnia el balcó.

La lletra de la cançó diu: "Així que arribo al carrer, ja veig la porta tancada, cortina negra al balcó, el meu cor em traspassava".

I per últim, el costum de posar cortines negres als balcons, per la mort d'una persona, va ser prohibida per les autoritats durant una de les moltes epidèmies de còlera que va patir Barcelona al segle XIX. Ho van fer perquè la gent no es deprimís, ja que el nombre de defuncions va ser molt elevat. Van dir que el costum es tornaria a restablir passada l'epidèmia. No va ser així i mai es va restablir.

Teresa Vall

Novembre 2020

Tractar les desigualtats de gènere a les aules pot tenir un impacte molt gran en el jovent.

Parlem amb Mariona López de la plataforma de comunicació ètica Wàitala, sobre el seu projecte 'Rebentem Estereotips', un programa per a treballar la coeducació i la gestió de la diversitat a les aules de la ESO i el Batxillerat.

Es continuen reproduint els estereotips de gènere tradicionals a les aules?

Els estereotips de gènere (i no només de gènere) són un fet a la nostra societat, i el problema no són tant els estereotips, com les discriminacions que se'n poden derivar. I en tant que els estereotips existeixen a la societat, evidentment també els trobem a les aules.

La idea de treballar els estereotips a les aules es deu més aviat a la voluntat de tractar aquest aspecte des de l'arrel (l'educació), impulsant la reflexió de les persones joves que construiran el futur, per tal de caminar cap a una societat més inclusiva i lliure de discriminacions.

Com poden les persones educadores incentivar un espai coeducatiu i quin paper juga el programa 'Rebentem Estereotips'?

Treballar de forma dinàmica mitjançant el treball de reflexió i debat permet als i les joves elaborar el seu propi posicionament al respecte, tot coneixent diferents punts de vista.

Creiem que impulsar aquesta reflexió a dintre de les aules, gràcies a la dinamització de les persones educadores, pot tenir un impacte molt gran. La feina comença a dintre de les aules, però continua a fora, als parcs, als carrers, a les cases.

Sabem que les persones educadores sovint no tenen temps per estar desenvolupant el treball de recerca i creatiu per elaborar noves dinàmiques, i per això els hi vam voler oferir un programa ben empaquetat i llest per utilitzar.

En què consisteix aquest programa?

El projecte formatiu “Rebentem estereotips”, planteja una sèrie de dinàmiques, basades en vuit icones que serveixen com a fil conductor per treballar i reflexionar sobre els estereotips de gènere a les aules de la ESO i el Batxillerat.

Aquestes dinàmiques s'han fet pensant en les assignatures de Filosofia i Cultura i valors ètics, així com els espais de Tutoria i Habilitats socials. Els docents poden triar de quina forma prefereixen accedir als continguts en funció del seu estil d'aprenentatge.

La proposta pedagògica està formada per un llibre digital amb informació i l'explicació de cadascuna de les dinàmiques per treballar els diferents valors de manera immediata dins les aules.

També hi ha disponible gratuïtament un curs virtual que explica les dinàmiques mitjançant textos i vídeos. Els docents poden importar-lo directament a l'espai formatiu de la seva escola i començar a treballar. Només cal omplir un formulari per a rebre el material.

Abordar l'educació afectiu-sexual a l'aula, pot ajudar a millorar les desigualtats de gènere?

No és l'únic però evidentment és un punt de partida. És cert que en les relacions afectives dels adolescents, actualment s'estan reproduint moltes desigualtats de gènere.

Així que començar a tractar les desigualtats de gènere des d'un aspecte que molts i moltes estan vivint en primera persona o veuen molt de prop, pot tenir un impacte molt gran.

Igualment és interessant reflexionar sobre l'origen d'aquestes desigualtats en la societat, anar a les arrels que són molt menys visibles i acaben tenint un impacte, entre d'altres, en les relacions afectives.

Si estigués a les teves mans, què tres passos donaries per a posar fi a les discriminacions sexistes des de l'educació?

En primer lloc, donaria espai al curriculum per tractar aquests temes amb regularitat a les aules. Després, oferiria formació destinada a les persones educadores, que són les que veuen de prop les actituds dintre de les aules.

La actuació de les persones educadores pot tenir un impacte molt gran, en tant que tenen contacte proper amb molts i moltes joves.

Per últim, faria una campanya de comunicació adreçada al jovent, que despertés la seva curiositat, per promoure alçar la veu en els casos que coneguin de discriminació. El silenci de les persones del voltant que sol acompanyar aquestes situacions, serveix per estendre les discriminacions. Evidentment, soc molt conscient que tot això és molt fàcil de dir però molt complicat de portar a terme.